

Müzik Kültüründe Cinsiyetçi Söylemler: Genç Bireylerin Algıları Üzerine Veri Odaklı Bir İnceleme

Nezaket Demirci
Department of Computer Programming
Marmara University
Email: nezaketdemirci1@gmail.com

Abstract—Popüler müzik türlerinde, özellikle rap, trap ve modern pop kültüründe, cinsiyetçi ve kadınları aşağılayıcı söylemlerin giderek normalleştiği gözlemlenmektedir. Bu çalışma, genç bireylerin bu tür içeriklere yönelik algılarını incelemek amacıyla Google Forms aracılığıyla 253 katılımcıdan elde edilen veri seti üzerinde kapsamlı bir veri analizi gerçekleştirilmiştir. Veri temizleme, Likert tipi yanıtların sayısallaştırılması, temel istatistiklerin hesaplanması, korelasyon analizi ve çeşitli grafiksel dağılım incelemeleri Python ortamında pandas ve seaborn kullanılarak yapılmıştır. Bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun cinsiyetçi müzik söylemlerini rahatsız edici bulduğunu ve bu içeriklerin toplumsal tutumlar üzerinde etkili olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Bu çalışma, müzikteki cinsiyetçi dilin normalleşmesi ve genç bireylerin buna yönelik duyarlılığı üzerine önemli bir katkı sunmaktadır.

Index Terms—cinsiyetçilik, müzik analizi, toplumsal algı, Python, veri bilimi, Likert analizi, kültürel söylemler

I. GİRİŞ

Popüler müzik, özellikle dijital platformların yükselişiyle birlikte bireylerin günlük yaşamında önemli bir kültürel unsur hâline gelmiştir. Spotify, YouTube ve TikTok gibi platformlar aracılığıyla milyonlarca kullanıcı, hızlı tüketilen içeriklerin etkisi altına girmektedir. Rap ve trap gibi türlerde yer alan sözler çoğu zaman şiddet, cinsellik, kadın bedeni ve güç ilişkileri üzerinden kurulan bir dil içermektedir. Bu tür söylemlerin genç bireylerin tutum ve algıları üzerindeki etkisi, son yıllarda hem akademik topluluk hem de medya tarafından tartışılan bir konu hâline gelmiştir.

Kadın düşmanlığı, nesneleştirme ve şiddeti normalleştiren sözlerin popüler kültürde sıkça yer alması, bu söylemlerin toplumsal cinsiyet normlarını nasıl etkilediği sorusunu gündeme getirmektedir. Literatürde yer alan çalışmalara göre, tekrar eden cinsiyetçi ifadelerin bireylerin norm algısını değiştirebileceği ve kadınlara yönelik olumsuz tutumları güçlendirebileceği öne sürülmektedir [1]. Buna karşın, genç bireylerin bu içerikleri nasıl algıladığı ve içselleştirip içselleştirmedeği hâlen tam olarak anlaşılabilmemiş değildir.

Bu çalışma, tam da bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır: genç bireylerin müzikteki cinsiyetçi söylemler karşısındaki farkındalığını, tutumlarını ve algı düzeylerini veri odaklı bir yaklaşımla analiz etmek.

II. PROBLEM TANIMI VE AMAÇ

Rap ve trap müzik türlerinde cinsiyetçi söylemlerin yaygın oluşu uzun süredir tartışılmaktadır. Bu problem yalnızca

müzikle sınırlı kalmayıp, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yeniden üretilmesine katkı sağlayabilmektedir. Bu çalışmanın temel problemi aşağıdaki sorular üzerinden şekillenmektedir:

- Genç bireyler müzikteki cinsiyetçi söylemleri ne ölçüde fark ediyor?
- Bu söylemler bireylerde rahatsızlık yaratıyor mu?
- Cinsiyetçi ifadelerin toplumsal tutumlar üzerindeki etkisi nasıl algılanıyor?
- Bu tür söylemler davranışsal düzeyde (ör. şarkıyı bırakma) bir etki oluşturuyor mu?

Bu doğrultuda çalışmanın amacı, müzikteki cinsiyetçi dilin algılanan etkisini ölçmek, katılımcıların bu söylemlere yönelik tutumlarını incelemek ve potansiyel toplumsal sonuçlarını değerlendirmektir.

III. VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Veri toplama aşaması, anonim ve gönüllülük esasına dayalı Google Forms anketi ile gerçekleştirilmiştir. Toplam 253 katılımcıdan yaş, cinsiyet, müzik türü tercihleri ve çeşitli Likert tipi sorulara ilişkin yanıtlar toplanmıştır. Likert maddeleri beş basamaklı olup “Kesinlikle katılıyorum” ile “Kesinlikle katılmıyorum” arasında derecelendirilmiştir.

Anket formu şu temalara odaklanmıştır:

- Cinsiyetçi söylemlere yönelik farkındalık,
- Şarkı sözlerinin toplumsal etkisine dair algı,
- Kadınların nesneleştirilmesi ile ilgili ifadelerin değerlendirilmesi,
- Şiddet içeren sözlerin normalleştirici etkisi,
- Cinsiyetçi şarkıları bırakma eğilimi.

Veri temizleme sürecinde sütun adları düzenlenmiş, eksik veri kontrolü yapılmış ve kategorik Likert verileri numerik değerlere dönüştürülmüştür.

IV. VERİ ANALİZİ YÖNTEMİ

Veriler Python ortamında pandas kütüphanesiyle işlenmiş ve seaborn kullanılarak görselleştirilmiştir. Analiz sürecinde şu adımlar uygulanmıştır:

A. Temel İstatistiksel Analiz

Her Likert maddesi için ortalama, median ve standart sapma değerleri hesaplanmış; böylece katılımcıların genel eğilimi nicel olarak yorumlanmıştır.

B. Korelasyon Analizi

Likert maddelerinin sayısallaştırılmasının ardından korelasyon matrisi çıkarılmıştır. Bu analiz, farklı tutumların birbirleriyle ilişkisini ortaya koymaktadır. Korelasyon matrisi Şekil 1’de verilmiştir.

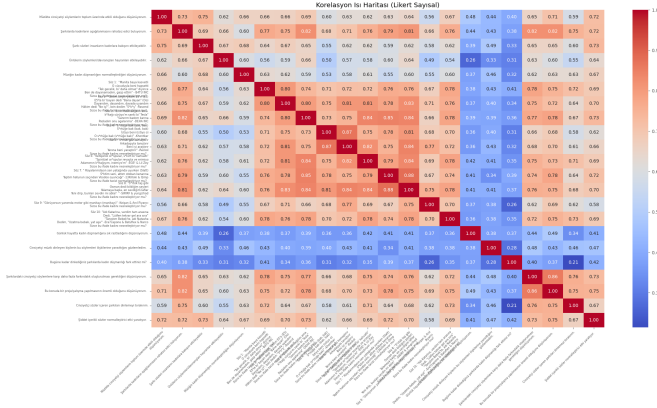

Fig. 1. Likert maddeleri arasındaki korelasyon matrisi.

C. Dağılım Analizleri

Histogram, scatter plot ve boxplot grafikleri oluşturularak katılımcı yanıtlarının dağılımları analiz edilmiştir.

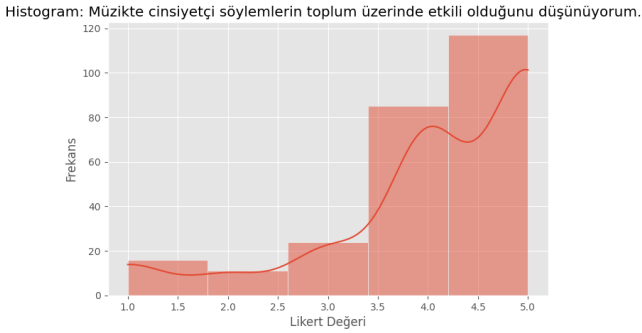

Fig. 2. Örnek bir Likert maddesine ait histogram.

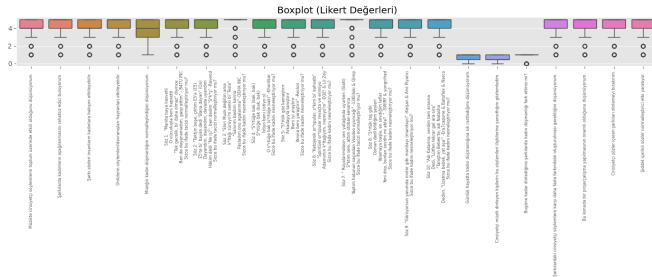

Fig. 3. Likert değerlerinin dağılımı.

V. BULGULAR

Analiz sonuçları, katılımcıların çoğunun cinsiyetçi söylemleri olumsuz değerlendirdiğini ortaya koymuştur. Bulgular şu şekilde özetlenebilir:

- Katılımcıların büyük çoğunluğu, müzikteki cinsiyetçi söylemlerin toplum üzerinde etkili olduğunu düşünmektedir.
- “Şarkılarda kadınların aşağılanması rahatsız edici buluyorum” maddesi en yüksek ortalamaya sahiptir.
- Korelasyon analizi, toplumsal etki algısı ile rahatsızlık düzeyi arasında güçlü bir ilişki olduğunu göstermektedir.
- Boxplot sonuçları, yanıtların çoğunlukla 4 ve 5 değerlerine yakın olduğunu göstermektedir.

Bu bulgular, genç bireylerin cinsiyetçi içeriklere karşı duyarlı olduğunu göstermektedir.

VI. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, müzikteki cinsiyetçi söylemlerin genç bireyler tarafından büyük oranda fark edildiğini ve olumsuz değerlendirildiğini göstermiştir. Katılımcıların çoğu, bu söylemlerin toplumsal davranışlar üzerinde etkili olduğunu kabul etmektedir.

Gelecek çalışmalar için şu öneriler sunulabilir:

- Daha geniş yaş aralığında ve farklı sosyoekonomik gruplarda çalışmalar yapılabilir.
- TikTok, YouTube Shorts gibi kısa içerik formatlarının etkisi ayrıca analiz edilebilir.
- Doğal dil işleme (NLP) teknikleri kullanılarak şarkı sözlerinin otomatik sınıflandırması yapılabilir.

VII. KAYNAKÇA

REFERENCES

- [1] A. Adams and L. Fuller, “The Words Have Changed but the Ideology Remains the Same: Misogynistic Lyrics in Rap Music,” *Journal of Black Studies*, 2006.
- [2] M. Cobbina et al., “Gendered Messages in Popular Music,” *Gender and Society*, 2018.
- [3] R. Martinez, “Music, Misogyny, and Identity,” *Cultural Sociology*, 2020.
- [4] T. R. Oliver, “Cultural Reflection in Contemporary Hip-Hop Lyrics,” *Media Psychology Review*, 2019.
- [5] S. H. Gill, “Gender Stereotypes and Popular Culture,” *Journal of Cultural Analysis*, 2021.